

Serbian transcript:

Александар: Ти си из Житорађа. Житорађе је једно мало место на југу Србије.

Далибор: Јесте. Па тако, југоисток Србије.

Александар: Југоисток Србије. Како изгледа једно мало место у Србији? Можеш ли нам га описати?

Далибор: Мало место у Србији, у принципу, овај... Не бих сад да, овај, да цитирам оног чувеног руског књижевника: „Све породице личе, све су исте...“ У принципу сва су места на Балкану, мала места, иста. Конкретно, моје Житорађе, то је једно мало општинско место. Има неких 14.000 становника. То су ти она места где имаш, оно, једну главну улицу, где је све смештено, можда неки дом здравља, не знам, полицијска станица, општина, где постоји једна основна школа, где постоји један вртић, и где постоји, овај... Или не постоји дом културе, чувени дом културе, који је још онда, у оно време, у време СФРЈ био место свих културних дешавања, не само у тим малим местима, него у свим, можда и мало већим местима – за село је то задруга била, наравно. То сви знамо. Али, овај, место где се нешто не дешава пуно.

Не дешава, у смислу, хајде да не говоримо сад о неким културним дешавањима, не знам, овај, не дешава се то ни у Нишу, који је ту на, не знам, неких двадесетак километара од Житорађа. Навешћу ти један пример, овај: можда пре неких пар месеци је отворен биоскоп у Нишу. Значи, град који је са више од 300.000 становника, значи други град по величини и по броју становника је тек скоро добио један модерни биоскоп који може емитовати 3Д филмове, не знам, сараунд систем и тако даље.

Али, овај, знам и оно отприлике шта је поента целе приче, овај. Живот као живот у Житорађу је незанимљив за младе. И оно, имаш као и у свим мањим местима, поготово на југу Србије, југоистоку Србије, буквално у задњих двадесет, па и тридесет година, овај, одлив, одлив младих људи. Буквално се заврши нека средња школа, и одмах се ту тражи... Јер ту у Житорађу немаш где, не знам, прво оно немаш где да се запослиш – егзистенција, наравно, је на првом месту – па се онда оде до Ниша, или се оде до Београда, или као што је, оно, специфично за неке руралне средине, да се оде оно, да будеш гастарбајтер. Не знам, вероватно свака трећа или четврта има, не знам, неког рођака у Аустрији, Немачкој, тако даље. И онда се повуку и онда, оно, проведу остатак живота, овај, радећи у... Или у некој фирми или ко зна какве послове да би имали неке основне услове за живота.

English translation:

Aleksandar: You are from Žitorađe. Žitorađe is a small town in the south of Serbia.

Dalibor: Yes. That's about right, southeast of Serbia.

Aleksandar: Southeast of Serbia, sorry. What does a small town in Serbia look like? Could you describe it for us?

Dalibor: Basically, a small town in Serbia, err... I don't want to quote the famous Russian novelist [Leo Tolstoy] who said, "[Happy] families are all alike," but essentially small towns in the Balkans are all alike. For example my Žitorađe is a small municipality. It has a population of 14,000 people. It's one of those places that have one main street that everything is located on - a health center, a police station, the municipal building; it's a town with one primary school, one kindergarten and... It might or might not have a cultural center, the famed cultural center. Back in the SFRJ¹, it [the cultural center] was the site of all cultural events, not only in small towns, but in larger places as well. In villages, the co-op held that role, of course. We all know that. However, a small town is a place where things don't happen often.

Things don't happen often in a sense that there's no point in pointing out that there are no cultural events to speak of. They don't happen in Niš either, which is some 20 kilometers away from Žitorađe. Here's an example: a few months ago a movie theater opened in Niš. That means that a city with more than 300,000 citizen, the second largest city [in Serbia] in terms of size and the number of citizens only recently opened a modern cinema which can show 3D movies, it has a surround system, etc.

To get back to the point: life in Žitorađe is uninteresting for the youth. Like in all small places, especially in southern and southeastern Serbia, for the last twenty or thirty years there is this drain, drain of young people. The moment they're done with high school, they immediately look for... Because in Žitorađe, first of all, there are no jobs - one's existence being first place, of course - so people usually go to Niš or Belgrade; more commonly, people from rural areas leave to become *gastarbajteri*². I'm not sure, but I think that almost every third of fourth family has a cousin in Austria or Germany, etc.

¹ SFRJ is the commonly used acronym for the Socialist Federal Republic of Yugoslavia (BCS: *Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija*).

² *Гастарбајмер* (German: *gastarbeiter*, trans. "guest worker") is a term commonly used in the former Yugoslavia to describe those who have emigrated from the region to find work in the West, or more recently, in the Middle East. This term originated in 1968, when Yugoslavia signed an agreement with West Germany allowing unskilled workers to temporarily move to West Germany. West Germany was at that time in need of laborers due to the West German "economic miracle" and the fact that workers from East Germany could no longer be employed because of the creation of the Berlin Wall in the early 1960s.

And then they leave and spend the rest of their lives working... either at some company or doing God knows what kinds of jobs just to be able to have the most basic living conditions.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2013 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated